

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viite:

Lauhanen, R. 2020. Energiaturveyrittäjien tilanne vakava - myös korona haittaa. Koneyrittäjä 51 (3), 28 - 29.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Energiaturveyrittäjien tilanr

–myös korona haittaa

Yhteiskunnan ympäristöpaineet, päästöoikeuden hinnan nousu, sääolot, varastotilanteet sekä imagoasiat ovat vaikeuttaneet energiaturvetuottajien asemaa. Jos sopimukset eivät jatku, merkitsee se töiden loppumista. Alan uutena ongelmana on myös koronavirusvaara. Tilanne tuntuu erityisen vakavalta vanhan Vaasan läänin alueella, jolla turvetuotanto on ollut merkittävä työllistäjä. Samaan aikaan kuitenkin pohditaan, miten suurempien kaupunkien energiahuolto esimerkiksi Seinäjoella hoidetaan, jos energiaturpeesta luovuttaisiin? Suuret maatilatkin tarvitsevat kuiviketurvetta koko ajan.

TEKSTI JA KUVAT
RISTO LAUHANEN, SEAMK

Noin 15 vuotta sitten Etelä-Pohjanmaalla energiaturpeen tuotantoala oli noin 10 000 hehtaaria. Seinäjoen ammattikorkeakoulun EAKR-hankkeen selvitys laski, jotta Alavus, Jalasjärvi, Kauhajoki, Peräseinäjoki ja Soini ovat merkittäviä turvepitäjiä. Energiaturpeen vuosisaannoksi arvioitiin noin 400 MWh/ha. Laskennallisesti noilla paikkakunnilla oli noin 350 turvetyöpaikkaa välilliset vaikutukset huomioon ottaen.

Tuolloin Seinäjoen voimalaitoksen arvioitiin käyttävän Suomen energiaturpeesta noin 10 %. Tähän tarvittiin keskimäärin noin 5 000 hehtaarin tuotantoala vuositasona, joskin vuosien välillä on ollut vaihtelua.

Myös **Kari Laasasenahon** (2019) väitöskirjan kuva korostaa energiaturpeen merkitystä Etelä-Pohjanmaalla.

Kentän äänen mukaan tilanne vaikeutunut

Tämän jutun näkemykset perustuvat kentän ääneen, mutta koronavirusvaaran takia yrityskäynti piti korvata puhelinhaastattelulla.

Jos kunnan lämpölaitos tai maankatutasen hotelli luopuu ener-

giaturpeen käytöstä, vaikeuttaa se energiaturveyrittäjien asemaa. Kun polttoraaka-aineen kysyntä laskee, työt vähenevät eikä sopimuksia aina uusita. Viime aikoina osa hotelleista ja oppilaitoksista on kerrotun mukaan luopunut energiaturpeen käytöstä osin imagoystistä? Yritystensä on sopeuttava maksavien asiakkaiden vaatimuksiin.

Noin 40-50 vuotta sitten aloittaneet turveyrittäjät ovat eläköitymässä. Yritystoiminta on kuitenkin muuttunut alkuajoista. Kun parisen kymmentä vuotta sitten nuoriso ansaitsi kesät turvetuotannossa, ei alalle ole ollut helppoa saada kausityövoimaa viime vuosina. Näin yrittäjät ovat joutuneet tekemään pitempiä päiviä kesäsäiden armoilla olevalla sesonkialalla. Lisäksi viimeiset parikymmentä vuotta taksat ovat polkeneet paikoillaan tai jopa laskeneet. Samassa ajassa polttoöljyn litrahinta on noussut 70 pennin eli 12 sentin tasolta euron pintaan.

Kun kentän ääntä kuuntelee, on sopimuksille ollut vaikeaa saada jatkoa nykyhetken tilanteessa. Eriytyisen haasteellisessa tilanteessa ovat alalle tulleet nuoret, aloittelevat yrittäjät, jotka ovat investoineet tuotantokalustoon. Noin 100 000

euron traktorille tai erikoiskalustolle on vaikeaa löytää ostajia.

Kenttä kaipaa kunnan kompensatioita

Energiaturve-alan haastavassa tilanteessa yrittäjäkenttä toivoo avuksi tukia ja vapautuksia yrittäjämaksuista sekä verohuojenuksia. Puunkorjuu-urakointi on turvetuottajalle ollut hyvä lisätienesti. Mutta jos turvetuottaja on ollut talvisin esimerkiksi palvelualan työtehtävissä, niin tällä hetkellä koronavirusvaara voi lopettaa talvikauden työt. Tällöin yrittäjän maksuvalmius heikkenee. Perinteisestihän yrittäjät eivät ole saaneet työttömyyskorvausta, mutta tähänkin asiaan toivotaan muutosta ikävässä koronatilanteessa Suomen hallituksen esityksiin viitaten.

Parhaillaan puhutaan myös EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahaston kompensatiomalleista. Koska energiaturveyrittäjä ei ole investointien osaltanappikauppaa, pitäisi energiaturve-tuottajille kompensoida kunnolla menetetyistä työmahdollisuuksista.

Tällä hetkellä tarvitaan ketteryyttä ja nopeaa reagoitua. Jos tur-

vetuotantoon ei ensi kesänä pääsisi, on alalla pohdittu muun muassa mautilojen työllistämismahdollisuuksia. Rehu-urakointi voisi olla uusi ansaintamahdollisuus. Maatilat tarvitsevat nyt kotimaista työvoimaa, sillä ukrainalaisten ja valkovenäläisten työntekijöiden maahantulo ei onnistu Suomen suljettua rajansa koronavirusvaaran takia.

Turvetta tarvitaan jatkossakin

Keskisen Suomen suurten kaupunkien energiahuoltoa ei ole lopullisesti ratkaistu. Kun kasvu- ja ympäristöturpeita tarvitaan jatkossakin, ja osa mautiloista käyttää vastaisuudessaakin palaturvetta lämmityksessään, ei turpeesta luovuta noin vain sormia napsauttaen. Kasvihuoneliiketoiminta on tärkeä ala, joka käyttää turvetta.

Suomen hallituksen tavoitteena on vähintään puolittaa energiaturpeen käyttö vuoteen 2030 mennessä. Ikävässä koronatilanteessa on syytä pohtia myös kotimaisten polttoaineiden merkitystä kansallisen huoltovarmuuden kannalta.

Teksti perustuu kentän edustajan haastatteluun.